

Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΣΕΛΛΗΝΟΥ

Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ του στοιχειωμένου πύργου, με τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὴν μακρὰ, κάτασπρη, γενεάδα εἶναι πολὺς καιρὸς ποῦ ἄφισε τὸν κόσμῳ. Τὰ μεγάλα παράθυρα τοῦ πύργου μένουσι τώρα χρόνια καὶ χρόνια κλεισμένα ἀπάνω ἀπὸ τὴ λίμνη καὶ τὸ δάσος. Μόνον τὴν ὥρα ποῦ ἡ Πανσέληνος ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν πυκνῶν δένδρων, ἡ σκιὰ ἐνὸς κυπαρισσιοῦ περνᾷ σιγαλὰ ἀπάνω ἀπὸ τὸν τάφο του καὶ χαϊδεύει τὰ μικρὰ γαλάζια ἀμάραντα τοῦ λησμονημένου χώματος. Καὶ δυὸ γέροι τοῦ παλαιοῦ καιροῦ ποῦ ἔρχονται κάθε βράδῳ καὶ ἐαποσταίνουσι τὴν ἐρημικὴ ταφόπετρα, λένε με ραγισμένη φωνὴ ἀναμεταξύ τους : « Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ φιλόσοφος ποῦ εἶδε τὸ θαῦμα» . . . .

Ὁ φιλόσοφος τοῦ στοιχειωμένου πύργου ἀγαποῦσε πολὺ λίγα πράγματα στὸν κόσμῳ. Μέσα στὸν πύργῳ ἀγαποῦσε τὴ σιωπὴ ποῦ ἔπεφτε ἀπὸ τὶς ἀραχνιασμένες ζωγραφιὰς τῶν ψηλῶν θόλων, τὸ μακρὸν κεχριμπαρένιο κομπολόγι τοῦ καὶ τὶς κτρινιασμένες περγαμνές του. Ἐδῶ ἀπὸ τὸν πύργῳ ἀγαποῦσε πάλι τὸν κάμφο, τὸ δάσος καὶ τὴ λίμνη, τὴν ὥρα ποῦ τὸ φεγγάρι τὰ ἐδασάμωνε μετὸ παγωμένο καὶ βουβὸ τοῦ φῶς. Καὶ ἔταν ἡ Πανσέληνος ἄφινεν ἀποκάτω τῆς λυπημένες τὶς κορυφές τῶν ψηλῶν δένδρων κ' ἐσταματοῦσε ἀπάνω ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς λίμνης ὁ φιλόσοφος ἐξενοῦσε τὶς περγαμνές του καὶ τὸ κεχριμπαρένιο τοῦ κομπολόγι κι' ἔρχότανε στὸ ψηλὸ ἀψιδωτὸ παράθυρο, μετὰ τὰ μεγάλα κρυστάλλα, ποῦ ἀνοίγειν ἐπάνω ἀπὸ τὸν καθρέφτη τῆς λίμνης.

Ἀπὸ τὸ μεγάλο κρυσταλλένιο παράθυρο, τὴν μυστικὴν αὐτὴν ὥραν ὁ φιλόσοφος μετὰ τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὴ μακρὰ, κάτασπρη γενεάδα, εἶδε τὸ θαῦμα, ποῦ ἀνίσταρον οἱ γέροι τοῦ παλαιοῦ καιροῦ ἐαποσταίνοντας στὸ τάφο του. Ἀπάνω στὸ δάσος καὶ τὰ νερὰ τῆς λίμνης τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔπεσε πρῶτα καὶ ἀπλώθηκε σάν σάβανο. Ὅλη ἡ ζωὴ σιγά-σιγά ἐπέθανε κ' ἐβύθηκε. Τὰ μουνόελα τῆς λίμνης ἔστεκαν ἀσάλευτα κοντὰ στοὺς καλαμῶνες, δεμένα ἀπὸ τὶς ἴσους ὀχθιές. Τὰ τελευταῖα καματερὰ ἐπέρασαν κουρασμένα κ' ἐγάθηκαν στὸ ἐσφύχισμα τοῦ ἄσπρου δρόμου. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων δὲν τὰ ἐσειοῦσε οὔτε αὔρας φύσημα οὔτε φτερούγισμα πουλιῶν. Τὰ ἀλέτρια, ἀκουμπισμένα στοὺς μανδρότοιγους δὲν περιμέναν κανένα χέρι νὰ τὰ κουνήσῃ. Κ' ἕνας σακάτης ποῦ ἔλη τὴν ἡμέρα ἔσερνε τὰ παράλυτα μέλη του, μαζεύοντας ταπομεινάρια τῶν δουλευτῶν καὶ τὴ νύχτα ἄπλωνε μετὰ βογγητὰ τὰ ξένα τοῦ ποδάρια στὴ ρίζα μιᾶς σκεβρωμένης ἐληῆς εἶχε καθῆ κι' αὐτὸς ἐκεῖνο τὸ βράδῳ. Καὶ ὁ φιλόσοφος, μετὰ τὸ χλωμὸ πρόσωπο, ἀντικρύζοντας τὸν ἐρημῳ κόσμῳ ἐχαμογέλασε πρῶτη φορὰ στὴ ζωὴ του πίσω ἀπὸ τὰ μεγάλα κρυστάλλα.

Ἐπειτα ἄρχισε νὰ μιλῇ μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ νὰ λέη: «Τί ὄμορφος ποῦ εἶναι ὁ κόσμος ἐλευθερωμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ. Ὁ ἀσχημὸς κόσμος δὲν ραντίζει πιά τὸ χῶμα μὲ τὸν ματωμένον ἰδρώτα, ὁ πόνος δὲν φαριμακεύει τὸν ἀέρα μὲ τὸν ἀχνὸ τῶν ἀναστεναγμῶν καὶ ὁ θλιμμένος συλλογισμὸς δὲν θολώνει τὴν διάφανην ἀτμοσφαῖρα μὲ τοὺς θειαφένιους καπνοὺς του. Ἡ λίμνη, ὁ κάμπος καὶ τὸ δάσος ζοῦν τώρα μονάχα καὶ ἐλευθέρα μὲ τὴ ζωὴ τοῦ φωτός καὶ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ χρώματος καὶ μὲ τὴ ζωὴ τῶν βουδῶν κινήματων». Ὁ φιλόσοφος λέγοντας αὐτὰ ἀναστενάξε καὶ εἶπε πάλι: «Πόσο λίγο μοιάζει ἡ ζωὴ μου μὲ τὴ ζωὴ τοῦ κάμπου, τῆς λίμνης καὶ τοῦ δάσους». Τότε τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια τοῦ φιλοσόφου, τὰ σκιασμένα ἀπὸ τίς πυκνὲς ἀσπρες βλεφαρίδες, ἀνοίχθησαν ἑκστατικά σ' ἓνα θαῦμα. Ὁ κάμπος, τὸ δάσος καὶ ἡ λίμνη ἐζωντάνευσαν ἀπὸ ἀρμονικὰ κινήματα νέων πλασμάτων. Καὶ ἦσαν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν καινούριι ἀνθρώποι καὶ ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα νέα πτηνὰ καὶ κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ δένδρα ἐκινουῦντο νέα θηρία. Καὶ οἱ ἀνθρώποι ἦσαν ὅλοι ὠραῖοι, ὅπως ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, πρὶν τὸν ἀσχημίσῃ ὁ πόνος, καὶ τὰ θηρία ἐκινουῦντο ἐλευθέρα καὶ ὑπερήφανα ὡς βασιλεῖς, καὶ τὰ πτηνὰ ἐπετοῦσαν χαμηλὰ καὶ ἐδίπλωναν τὰ φτερά τους ἀπάνω στοὺς γυμνοὺς ὤμους τῶν γυναικῶν. Ἡ νέα πλάσις ἦτο πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπην καὶ τὰ χεῖλη ἔλα ἐκινουῦντο πρὸς τὰ χεῖλη καὶ τὰ ράμφη ἐζητοῦσαν τὰ ράμφη καὶ οἱ κλάδοι ἐσάλευαν πρὸς τοὺς κλάδους.

Ὁ φιλόσοφος ἀνοίξε τότε τὸ μεγάλο κρυστάλλινον παράθυρο, γιὰ νὰ φηγκρασθῇ τίς ἀρμονίες τῆς καινούριας ζωῆς. Καὶ εἶπε πάλι: «Ἄς χυθοῦν μέσα εἰς τὸ ἔρημο κελὶ μου οἱ ἦχοι τῶν νέων φιλημάτων, ἄς χυθοῦν τὰ τραγοῦδια τοῦ ἀναβρύζου ἀπὸ τὰ νέα στήθη τὰ ἐνωμένα μέσα στὸ ἀφροδίσιον φῶς, ἄς χυθοῦν τὰ κελαδήματα, ποῦ ζωντανεοῦν τὸν μεσονύκτιον ἀέρα, ἄς χυθοῦν οἱ βρυχηθμοὶ τῶν δυνατῶν ἐρώτων, ποῦ ταράσσουν τὰ βαθύσκια ἄντρα. Ὅλη ἡ ὀρχήστρα τῆς ἀγάπης ποῦ ζωογονεῖ τὴν καινούριαν δημιουργίαν ἄς ἀντηχήσῃ ἐπάνω ἀπὸ τίς νεκρὰς περγαμινὲς καὶ τὴν σκόνην, ποῦ σκεπάζει τὰ σύμβολα τῆς σοφίας καὶ τοῦ θανάτου». Καὶ ὁ φιλόσοφος ἀνοίξε τὸ μεγάλο κρυστάλλινον παράθυρο.

Ἀπὸ τὸ μεγάλο κρυστάλλινον παράθυρο μιὰ μεγάλη, λευκὴ σιωπὴ ἐχύθη καὶ ἀγκάλιασε τὴν σιωπὴν τῶν σκοτισμένων περγαμινῶν, κάτω ἀπὸ τὸ ἀτρεμιον φῶς τῆς Πανσελήνου. Ὁ φιλόσοφος ἔμεινεν ὄρθιος καὶ φωτεινὸς καὶ ἀσάλευτος, ἀνάμεσα εἰς τὸ ἀγκάλιασμα τῆς μιᾶς σιωπῆς μὲ τὴν ἄλλη. Τὰ ἑκστατικά του μάτια ἀγκάλιασαν πάλιν τὴν νέαν πλάσιν. Τὰ πουλῆ ἔσχιζαν τὸν ἀέρα, μὲ βουδὰ τὰ φτερά καὶ τὰ ράμφη· τὰ φιλήματα τῶν ἀνθρώπων ἦσαν ἀφλοισῆτα καὶ σιωπηλὰ μέσα στὸ λευκὸν φῶς καὶ τὰ στήθη τὰ γυμνά ποῦ ἀγγίζαν τὰ γυμνά στήθη δὲν ἀνάβρυζαν οὔτε στεναγμοὺς οὔτε τραγοῦδια. Κ' ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἔρωτας τοὺς δυνατοὺς τῶν θηρίων ἐπλανάτο ἡ σιωπὴ τῶν μεγάλων μυστηρίων. Ὁ φιλόσοφος ἔμεινεν ὄρθιος, φωτεινὸς καὶ ἀκίνητος κάτω ἀπὸ τὴν ἀψίδα τοῦ ψηλοῦ παραθύρου, ἐνῶ ἡ μεγάλη ἀρμονικὴ σιωπὴ τῆς νέας πλάσεως ἀγκάλιαζε σὰν ἀδερφή τὴ σιωπὴν τῶν νεκρῶν μεμβρανῶν καὶ τὰ σκοτισμένα σύμβολα τῆς σοφίας καὶ τοῦ θανάτου.

Τὰ μεγάλα, γαλανὰ μάτια τοῦ φιλοσόφου, τὰ σκιασμένα ἀπὸ τίς πυκνὲς ἀσπρες βλεφαρίδες ἀνοίξαν πάλιν ἑκστατικά καὶ ἀγκάλιασαν τὴ βουδὴ μουσικὴ, ποῦ ἀνέβαινε πρὸς τὸ φῶς τῆς Πανσελήνου ἀπὸ τὰ παναρμόνια κινήματα τῆς νέας πλάσεως καὶ ἀπὸ τὴν ἀφωνὴ σύνθεσι τῆς καινούριας ζωῆς. Οἱ ἐναγκαλισμοὶ τῶν λευκῶν σωμάτων ἕμοιαζαν μὲ τὰς περιπτώσεις τὰς σιωπηλὰς τῶν χιονισμένων κισσῶν· οἱ ὠραῖοι κλάδοι, οἱ ὑψωμένοι πρὸς τὸν οὐρανόν, εἶχαν τὴν εὐλάβειαν τῶν χεριῶν τῶν ὑψωμένων πρὸς τὸν Θεόν· τὰ φιλήματα τῶν χειλῶν ἦσαν ὅπως τὰ φιλήματα τῶν ραμφῶν καὶ ὅπως τὰ φιλήματα τῶν φύλλων· τὰ μάτια ἐπλεκαν χοροὺς ἀστερισμῶν ἐπάνω ἀπὸ τὴν χλόην καὶ τὰ μεγάλα μέτωπα ἀντανακλοῦσαν τὸν οὐρανόν ὅπως τὰ νερά τῆς λίμνης. Καὶ ἦσαν τὰ βήματα τῶν ἀνθρώπων σὰν τὸ κύλισμα τοῦ χιονιοῦ ἐπάνω σὲ χιόνι καὶ ἦσαν οἱ ἀκινήσεις τῶν ἀνθρώπων, ὅπως τὰ ριζώματα τῶν ὠραίων δένδρων σὲ στερεὸν χῶμα. Τὰ θηρία ἐδάδιζαν

σιωπηλά και άγρια, όπως κινούνται τα μεγάλα, ώργισμένα σύννεφα εις τους δρόμους του στερεώματος και τα ελάφρα πουληά έσχιζαν τον άέρα, όπως σχίζουν οι βουβόι διάπτουτες τον άτάραχον αιθέρα. Και ή Πανσέληνος έβάλσάμωνε με τα μάγια του δροσολεύκου φωτός το άφλοισθητον πέραςμα της ζωής και της αγάπης.

Ό φιλόσοφος έχαμογέλασε πάλι και άρχισε να μιλή με τον έαυτό του: «Τώρα το βουβό κύμα της άσημένιας λίμνης ένώνεται κάτω από το φώς με το κύμα της ζωής και τα δένδρα του δάσους και τάγγιολούουδα του άγρου εύρηκαν τους αδελφούς των». Έπειτα έκατέβασε τα μεγάλα, γαλανά μάτια, τα καταχνιασμένα κάτω από τις πυκνές βλεφαρίδες και στο χλωμό πρόσωπό του έχυθηκε η σκιά της σβυνομένης ζωής. Και πάλι αναστέναξε: «Πόσο λίγο έμοιασε ή ζωή μου με τη ζωή της λίμνης, του κάμπου και του δάσους!» Και ή φωνή του που άντήχησε μέσα στη λευκή σιωπή και αξάφνισε το πέραςμα της βουδής θεωρίας, έσβυσε μέσα στο φώς.

Ό φιλόσοφος του στοιχειωμένου πύργου με το χλωμό πρόσωπο και τη μακριά, κάτασπρη γενεάδα είναι πολυς καιρός που άφισε τον κόσμο. Τα μεγάλα παράθυρα του πύργου μένουν χρόνια και χρόνια κλειστά άπάνω από τη λίμνη και το δάσος. Μόνο την ώρα που ή Πανσέληνος έλευθερώνεται από την άγκαλιά των πυκνών δένδρων, ή σκιά ένδε κυπαρισσιού περνάει βουδή άπάνω από τον τάφο του και χαϊδεύει τα μικρά γαλάζια άμάραντα του λησιμονημένου χώματος. Και οι δύο γέροι του παλαιού καιρού έρχονται άκόμη κάθε βράδυ και έαποσταίνουν στην έρμηική ταφόπετρα. Και οι δύο γέροι έαποσταίνοντας λένε άκόμα με τη ραγισμένη φωνή του ό ένας στον άλλον: «Έδω αναπαύεται ό φιλόσοφος που έιδε το θαύμα»...

(Όκτώβριος 1911)

Γαίης Νεβάνε

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΩΣΗΣ

